

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНИЙ ЗАКЛАД «ПІВДЕННОУКРАЇНСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ
ПЕДАГОГІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ К. Д. УШИНСЬКОГО»

Кафедра української філології та методики навчання фахових дисциплін

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
до самостійної роботи та індивідуального навчально-дослідного
завдання для студентів з навчальної дисципліни
«Методика навчання української та зарубіжної літератури»
(бакалаври 4 курс спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова
і література))

Хижняк І. А. Методичні рекомендації до самостійної роботи та індивідуального навчально-дослідного завдання для студентів з навчальної дисципліни «Методика навчання української та зарубіжної літератури» (бакалаври 4 курс спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література). Університет Ушинського, 2024. 41 с.

Рецензенти:

Буднік А. О. к.пед.н., доцент кафедри слов'янського мовознавства Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського»

Оренчак О. О., к.філол.н., доцент кафедри романо-германської філології та методики викладання іноземних мов Міжнародного гуманітарного факультету

Рекомендовано до друку Вченою радою Державного закладу «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» протокол № 5 від 31 жовтня 2024 року

ЗМІСТ

Пояснювальна записка	4
Перелік тем для самостійного вивчення	6
Критерії оцінювання самостійної роботи студентів	9
Методичні поради щодо виконання самостійної роботи	10
Перелік тем індивідуального навчально-дослідного завдання	33
Критерії оцінювання індивідуального навчально-дослідного завдання	35
Вимоги до структури доповіді та мультимедійної презентації	36
Висновки	38
Рекомендована література	39

Пояснювальна записка

Мета навчальної дисципліни «Методика викладання української та зарубіжної літератур» полягає в ознайомленні студентів з основними принципами та підходами до викладання української та зарубіжної літератур у навчальних закладах різних рівнів, виробленні професійних навичок та компетенцій, необхідних для успішної роботи вчителем літератури.

Завданням навчальної дисципліни «Методика навчання української та зарубіжної літератур» є теоретична та практична підготовка студентів щодо:

- застосовувати у власній практичній діяльності сучасні підходи (особистісно-орієнтований, діяльнісний, компетентнісний) до навчання української мови і літератури, зарубіжної літератури на підставі передового українського й міжнародного досвіду, оперувати та відбирати раціональні й ефективні методи і засоби навчання;
- проєктування педагогічної діяльності володіння технологією сучасного уроку мови та літератури;
- здійснення об'єктивного контролю і оцінювання рівня навчальних досягнень учнів з української та зарубіжної літератур, аналізувати особливості сприйняття та засвоєння учнями навчальної інформації з метою корекції й оптимізації навчально-виховного процесу;
- використання досягнень сучасної науки в галузі теорії та історії української та зарубіжної літератур в загальноосвітніх навчальних закладах, практиці навчання літератури;
- створення власного досвіду викладання;
- критичного аналізу, діагностики та корекції власної педагогічної діяльності, оцінки педагогічного досвіду (вітчизняного, закордонного) у галузі викладання української та зарубіжної літератури з метою професійної

саморегуляції й свідомого вибору шляхів вирішення проблем у навчальному процесі.

За результатами навчання студенти повинні:

Знати:

- закономірності процесу навчання літератури та специфіку викладання літератури у школах різних типів;
- володіти методичною термінологією;
- визначати загальнодидактичні і специфічні принципи навчання літератури;
- знаходити основні аспекти аналізу художнього твору;
- психолого-педагогічні основи викладання літератури;
- основні типи уроків та особливості їх проведення;
- основні методи, форми, засоби вивчення літератури в школі;
- установлювати критерії оцінювання знань, умінь та навичок школярів та закономірності літературного розвитку учнів;
- розпізнавати основні напрями та перспективи розвитку освіти та методики;
- орієнтуватися у сучасних концепціях літературної освіти.

Уміти:

- зіставляти літературознавчу, психолого-педагогічну, дидактичну, комунікативну складові процесу викладання літератури з методичною складовою на теоретичному та практичному рівнях (розробляючи конспекти уроків з літератури);
- орієнтуватися у сучасних здобутках методики викладання літератури як науки;
- конструювати різні типи та форми уроків з літератури;
- використовувати наочність на уроках літератури;
- застосовувати шкільний аналіз художніх творів.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ДЛЯ САМОСТІЙНОГО ВИВЧЕННЯ

Змістовий модуль 1. Змістові аспекти аналізу художнього твору

Тема 1. Міжпредметні зв'язки.

Завдання: Яким чином мають бути побудовані випереджальні завдання, щоб вони були навчальними? Наведіть приклади.

Тема 2. Принципи та шляхи аналізу художнього твору.

Завдання: Створіть настільну чи онлайн гру, яка допоможе учням зрозуміти і проаналізувати ключові елементи художнього твору.

Тема 3. Методичні форми і прийоми роботи над образом персонажем.

Завдання: Запропонуйте свій алгоритм аналізу образу, порівняльної характеристики образів, ігрових завдань для характеристики образів.

Тема 4. Вивчення мови художнього твору. Методичні проблеми вивчення стилю письменника.

Завдання: Доберіть приклади стилістичного експерименту на матеріали творів української та зарубіжної літератур

Тема 5. Вивчення епічних творів.

Завдання: Запропонуйте низку завдань та запитань до епічного твору, щоб враховувались специфіка та особливості його аналізу

Тема 6. Вивчення ліричних творів.

Завдання: Як ви розумієте «парадокс» лірики? За рахунок чого і на основі чого він виникає саме в ліричному тексті?

Тема 7. Вивчення драматичних творів. Вивчення ліро-епічних та ліро-драматичних творів. Кінодраматургія.

Завдання: Поясніть у чому складність читання драми для підлітків? Як може вчитель допомогти такому учневі?

Завдання: Напишіть логлайн до однієї з екранізацій будь-якого художнього твору, що вивчається в школі.

Тема 8. Вивчення фольклорних творів.

Завдання: Розробіть сценарій народного свята під час вивчення фольклорних творів у школі

Тема 9. Вивчення теорії літератури.

Завдання: Складіть завдання для самостійного вивчення учнями балади «Тополя» Т. Шевченка

Тема 10. Вивчення літературно-критичних статей у школі.

Завдання: Яка роль тезування та конспектування у розвитку логічного мислення учнів? Чи можете Ви погодитись з тим, що названі форми роботи учнів з критичною статтею «не спонукають їх до самостійних суджень про прочитане»?

Тема 11. Розвиток мовлення вчителя та учнів у процесі вивчення літератури. Педагогічна риторика.

Завдання: Розкрийте шляхи здійснення самоосвіти вчителя-словесника та розробіть п'ять тем для самоосвіти вчителя.

Змістовий модуль 2. Засоби активізації знань учнів на уроках літератури

Тема 12. Наочність на уроках літератури.

Завдання: Складіть таблиці та схеми для унаочнення тем: «Ліро-епічні та ліро-драматичні твори з української літератури», «Кінодраматургія».

Тема 13. Позакласна робота з літератури.

Завдання: Складіть план занять літературного гуртка для середніх класів (клас і літературний матеріал за вибором студента).

Тема 14. Інноваційні технології у вивченні літератури.

Завдання: Створіть навчальний квест для учнів середньої школи (клас і літературний матеріал за вибором студента).

Тема 15. Методичні прийоми для перевірки домашніх завдань. Види домашніх завдань.

Завдання: Розробить низку інноваційних домашніх завдань для учнів середніх класів (клас і літературний матеріал за вибором студента).

Тема 16. Шкільний літературний кабінет.

Завдання: Охарактеризуйте основні функції кабінету літератури в школі.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Вид роботи	Бали	Критерії
Самостійна робота	0 балів	Робота не виконана або є плагіатом
	0,5 бала	Здобувач знає окремі факти, що стосуються навчального матеріалу; виявляє здатність елементарно висловлювати думку; самостійно та за допомогою викладача може виконувати частину практичних завдань; знає послідовність виконання завдання; практичні завдання містять багато суттєвих відхилень від установлених вимог, при їх виконанні потребує допомоги викладача.
	1 бал	Здобувач володіє глибокими знаннями, демонструє відповідні компетентності, використовує їх у нестандартних ситуаціях, самостійно працює з інформацією у відповідності до поставлених завдань; систематизує та узагальнює навчальний матеріал; самостійно користується додатковими джерелами інформації; без похибок виконує та аналізує практичні завдання.

МЕТОДИЧНІ ПОРАДИ ЩОДО ВИКОНАННЯ ЗАВДАНЬ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Тема 1. Завдання: Яким чином мають бути побудовані випереджальні завдання, щоб вони були навчальними? Наведіть приклади.

Випереджальні завдання є важливою частиною сучасного освітнього процесу, оскільки вони допомагають учням активно залучатися до навчання, розвивати критичне мислення та навички самостійного вивчення.

Алгоритм, який допоможе вам створити випереджальні завдання

1. Вибирайте теми, які є актуальними та цікавими для учнів. Це підвищить їх мотивацію до виконання завдання.
2. Завдання мають мати чітку навчальну мету, яка відповідає загальним цілям курсу чи теми.
3. Завдання повинні враховувати різний рівень підготовки та інтереси учнів. Пропонуйте декілька варіантів завдань, щоб кожен учень міг вибрати те, що йому підходить.
4. Заохочуйте учнів до самостійного пошуку інформації, аналізу джерел та формування власних висновків.
5. Використовуйте інтерактивні методи навчання, такі як проекти, презентації, дискусії, рольові ігри тощо.
6. Після виконання завдання проводьте обговорення результатів, де учні можуть поділитися своїм досвідом та висновками.
7. Забезпечте можливість для отримання зворотного зв'язку від учителя та однолітків. Це допоможе учням краще зрозуміти свої сильні та слабкі сторони.
8. Встановіть прозорі критерії оцінювання, щоб учні розуміли, як буде оцінюватися їхня робота.

Приклад випереджальних завдань з літератури

Тема: Творчість Івана Франка

Завдання:

1. Оберіть один з творів Івана Франка, який ще не вивчався в класі. Знайдіть інформацію про історичний контекст та біографію автора, яка може вплинути на розуміння твору. Зверніть увагу на період написання твору, його основні теми та мотиви.

2. Прочитайте обраний твір, занотовуючи важливі моменти, які викликають у вас питання або інтерес.

3. Проведіть аналіз головних персонажів твору, їх мотивації та розвитку протягом сюжету. Виділіть основні теми та мотиви твору. Подумайте, як вони відображають проблеми та виклики того часу.

4. Знайдіть та ознайомтесь з декількома критичними статтями чи рецензіями на твір. Порівняйте їх з власними враженнями та спробуйте знайти точки згоди та розбіжності.

5. Підготуйте коротку презентацію (5-7 хвилин) або доповідь про обраний твір. У своїй презентації зверніть увагу на історичний контекст, основні теми, аналіз персонажів та власні враження від твору. Після презентації проведіть обговорення з класом. Запропонуйте декілька питань для дискусії, які стосуються основних тем або конфліктів у творі.

Тема 2. Завдання: Створіть настільну чи онлайн гру, яка допоможе учням зрозуміти і проаналізувати ключові елементи художнього твору. Створюючи самостійно гру, студенти можуть дотримуватися такого алгоритму:

1. Визначте тему та мету, тип гри.
2. Визначте основні елементи, які будуть використані у грі: персонажі, важливі події, символи, ідеї та теми.
3. Пропишіть основні правила гри та її механіку. Важливо, щоб вони були пов'язані з аналізом твору.
4. Продумати, якої мети має досягти кожен гравець (зібрати всі ключові елементи сюжету або розкрити таємницю персонажа).

5. Розробити інтерфейс гри. Якщо це настільна гра, створіть ігрове поле з подіями, які відповідають ключовим моментам сюжету. Для онлайн-версії розробіть інтерактивний інтерфейс.

6. Створіть карти або завдання, що представляють ключові елементи твору (наприклад, персонажі, події, символи). Гравці будуть отримувати або розгадувати ці карти/завдання.

7. Дайте можливість гравцям вибирати ролі персонажів і діяти від їхнього імені, що допоможе краще зрозуміти їхні мотиви та дії.

8. Продумайте нагороди та бонусні бали для заохочення гравців до активного аналізу твору.

9. Протестуйте гру з колегами, щоб зрозуміти, чи працює її механіка, чи всі гравці мають рівні шанси на перемогу.

10. Оформіть гру: пропишіть правила, персонажів, бонуси та винагороди, намалюйте ігрове поле. У випадку, якщо гра онлайн, то додати покликання.

Тема 3. Завдання: Запропонуйте свій алгоритм аналізу образу, порівняльної характеристики образів, ігрових завдань для характеристики образів.

Опрацьовуючи цю тему самостійно варто звернути увагу, що аналіз образів у літературі вимагає структурованого підходу, щоб учні могли глибше зрозуміти персонажів та їхню роль у творі. Створюючи свій алгоритм, не забудьте зупинитися на таких аспектах:

- зовнішній вигляд героїв, зокрема зверніть увагу на деталі, які автор підкреслює; що ці деталі можуть символізувати;
- основні риси характеру персонажа, вчинки та слова, які підтверджують ці риси;
- соціальний статус персонажа, як це впливає на його поведінку та взаємодію з іншими персонажами;

- роль персонажа у розвитку сюжету: головний герой, антагоніст чи виконує іншу функцію;

- взаємовідносини персонажа з іншими героями твору;

- еволюція персонажа;

- авторське ставлення до персонажа, як це виражається через текст.

Розробляючи алгоритм порівняльної характеристики образів варто врахувати такі аспекти:

- дібрати два чи більше персонажів з одного твору чи різних для порівняння;

- порівняти зовнішність персонажів: спільні чи відмінні риси;

- порівняти цілі та мотиви персонажів;

- зіставити ролі персонажів у розвитку сюжету;

- проаналізувати соціальний статус персонажів.

Продумуючи ігрові завдання для характеристики образів-персонажів, студент має обрати ті, які допоможуть краще зануритися в літературні твори, розвинути навички аналізу і критичного мислення, а також зроблять процес навчання більш цікавим та інтерактивним. Наприклад, рольова гра, інтерв'ю з персонажем, щоденник персонажа, образний колаж тощо. Пропонуючи варіанти ігрових завдань, студент має зазначити тему завдання, коротко описати, що мають зробити учні, виконуючи це завдання.
Наприклад, Щоденник персонажа: «Кайдашева сім'я» Карпо.

- зустріч з Мотрею:

- перша сварка Мотрі з Кайдашихою:

- відділення хати:

Учні мають написати думки і почуття героя під час тієї чи іншої ситуації.

Тема 4. Завдання: Доберіть приклади стилістичного експерименту на матеріали творів української та зарубіжної літератур.

Опрацьовуючи самостійно тему, варто пам'ятати, що вивчення мови художнього твору допомагає поглибити розуміння літературних стилів.

Виконання стилістичного експерименту розвиває навички креативного письма та аналітичного мислення учнів.

Стилістичний експеримент — це метод дослідження та творчої інтерпретації літературного тексту, який передбачає свідоме змінення стилю або форми певного фрагменту твору з метою вивчення його стилістичних особливостей, а також впливу цих змін на сприйняття та розуміння тексту. Це дозволяє глибше зрозуміти авторський стиль, структуру та композицію тексту.

Варіантами стилістичного експерименту може бути переказ уривку з тексту в іншому стилі, або змінити жанр твору, або переписати уривок з твору одного автора в стилі іншого, або додати в текст сучасні реалії, мову, технології тощо.

Методичні рекомендації щодо проведення стилістичного експерименту

1. Оберіть твір, який буде підходити для стилістичного експерименту. Фрагмент має бути змістовним та насиченим стилістичними особливостями.
2. Проаналізуйте оригінальний уривок. Виділіть ключові особливості: лексику, синтаксис, тропи, ритм тощо.
3. Визначте мету, проведення стилістичного експерименту, що саме Ви хочете досягти шляхом зміни стилю (перевірка впливу стилю на сприйняття тексту, створення комічного ефекту, поглиблення розуміння стилістики автора тощо).
4. Виконайте переписування фрагменту, дотримуючись нових стилістичних умов. Будьте уважні до деталей, намагайтесь зберегти сенс оригіналу.
5. Порівняйте оригінальний фрагмент і ваш стилістичний експеримент, зробіть висновки про вплив стилю на зміст та сприйняття тексту.

Результати своєї роботи студенти оформлюють у вигляді презентації на два слайди: перший – створений студентом фрагмент; другий – оригінальний уривок з тексту.

Тема 5. Завдання: Запропонуйте низку завдань та запитань до епічного твору, щоб враховувались специфіка та особливості його аналізу.

Опрацьовуючи цю тему самостійно варто звернути увагу на те, що розвиток навичок аналізу епічного твору у школі сприятиме глибокому розумінню його специфіки та особливостей через виконання різноманітних завдань і відповідей на запитання.

Варіанти завдань і запитань до епічного твору:

- *Які основні теми розкриваються у творі (зазначити твір)?*
- *Як структура твору (зазначити твір) впливає на його сприйняття?*
- *Які зміни відбуваються з персонажами протягом розвитку сюжету?*
- *Які соціальні, політичні та моральні питання порушуються у творі (зазначити твір)?*
- *Створіть картки персонажів, на яких зазначте їх основні характеристики, мотивації, розвиток протягом твору.*
- *Визначте основні теми твору та підготуйте презентацію, яка ілюструє ці теми за допомогою цитат та подій з твору.*
- *Знайдіть приклади використання автором різних стилістичних прийомів (метафори, порівняння, епітети, символи) та проаналізуйте їх роль у тексті.*
- *Напишіть есе або рефлексію на тему «Як епічний твір відображає людські цінності та моральні дилеми?».*

Виконуючи це завдання, варто обрати один твір, врахувати індивідуальні особливості учнів, інтерактивність.

Тема 6. Завдання: Як ви розумієте «парадокс» лірики? За рахунок чого і на основі чого він виникає саме в ліричному тексті?

При самостійному вивченні цієї теми потрібно звернути увагу на те, що «парадокс» лірики відображає багатогранність людських почуттів, думок та емоцій, часто виступає як засіб для передачі складних та неоднозначних станів душі, що дозволяє глибше проникнути у внутрішній світ ліричного героя.

Лірика часто розкриває складні емоційні стани, які самі по собі можуть бути суперечливими. Парадокс стає природним інструментом для відображення цієї складності.

Використання контрастних образів або ситуацій дозволяє створити ефект парадоксальності. Наприклад, любов і ненависть, життя і смерть, радість і смуток — ці поєднання можуть відображати внутрішні конфлікти та боротьбу.

Метафори та символи в ліриці часто використовуються для створення парадоксальних образів, які спонукають до глибшого розуміння.

Ліричні твори часто є рефлексією на філософські питання буття, сенсу життя, любові, смерті. Парадокси допомагають передати складність і неоднозначність цих тем.

Виконуючи це завдання, варто розпочати зі свого пояснення того, що таке «парадокс» лірики, навести власні приклади.

Тема 7. Завдання 1: Поясніть у чому складність читання драми для підлітків? Як може вчитель допомогти такому учневі?

Опрацьовуючи самостійно цю тему варто пам'ятати, що драматичні твори складаються з великої кількості діалогів, монологів, полілогів, що може бути важким для дитячого сприйняття. Відсутність описів та пояснень від автора може ускладнити розуміння контексту подій та думок персонажів. Крім того, у драматичних текстах містяться ремарки, які можуть бути складними для розуміння, оскільки вони часто мають технічний характер та потребують додаткових знань про театральну постановку. Багато драматичних творів відображають специфічні історичні

або культурні реалії, які можуть бути незрозумілими для сучасних підлітків; насичені глибоким символізмом та метафоричністю образів, що вимагає від читача розвиненого абстрактного мислення.

Розмірковуючи щодо допомоги вчителя учням в осягненні драматичних творів, то тут варто зупинитися на таких:

- перегляд документального/художнього фільму, який допоможе зрозуміти епоху, в якій відбуваються події;
- проведення акторських читань або рольових ігор, щоб учні могли краще зрозуміти характери та мотивації персонажів через їх озвучування та відтворення;
- інсценізація ключових сцен драматичного твору;
- обговорення після прочитання кожного акту п'єси, що дозволить учням обмінятися думками та краще зрозуміти матеріал;
- перегляд відеозапису театральної вистави, щоб показати учням, як драма може бути втілена на сцені.

Студенти мають оформити результати своїх роздумів щодо поставленого питання у формі невеличкого есе.

Завдання 2: Напишіть логлайн до однієї з екранізацій будь-якого художнього твору, що вивчається в школі.

Студенти мають самостійно обрати екранізацію того чи іншого художнього твору, який вивчається у школі, і написати логлайн до неї.

Логлайн – це одне чи два речення, котрі описують про що цей фільм. Обов'язковою умовою будь-якого логлайну є опис типу героя, його антагоніста, мету героя; наповнити логлайн іронією та додати вдалу назву.

Приклад логлайну: *У горах Карпат, де реальність переплітається з міфами, молодий гуцул Іван і його кохана Марічка борються з трагічною долею, що невпинно веде їх від земної любові до світу забутих предків, у якому живуть духи, легенди та вічні прокляття.*

Тема 8. Завдання: Розробіть сценарій народного свята під час вивчення фольклорних творів у школі.

Опрацьовуючи самостійно тему вивчення фольклорних творів у школі, варто пам'ятати, що фольклорної свята у школі є чудовою можливістю для учнів познайомитися з національною культурою, розвинути творчі здібності та навички співпраці.

Планування фольклорного свята потрібно розпочати з вибору теми. Це може бути певне народне свято (наприклад, Івана Купала), або ж загальна тема (пісні, казки, легенди тощо). Створити оргкомітет, до якого будуть входити учні, вчителі, батьки, розподілити обов'язки кожного. Написати детальний сценарій свята, який може складатися з таких частин:

- вступ: вітання ведучих, коротка розповідь про тему свята та її значення. За потреби виступ шкільного хору з виконанням народної пісні;
- основна частина, яка може складатися з тематичних виступів (сценки, що відображають обряди і традиції, які відповідають темі свята), музичні номери (виконання народних пісень та танців), ігри та конкурси (народні ігри, конкурси на знання фольклору, танцювальні змагання), майстер-класи (виготовлення народних іграшок, елементів народного одягу або прикрас);
- заключна частина (нагородження учасників, підбиття підсумків, виконання пісень, слова подяки тощо).

Студенти мають розробити і оформити сценарій народного свята у вигляді конспекту.

Тема 9. Завдання: Складіть завдання для самостійного вивчення учнями балади «Тополя» Т. Шевченка.

Завдання для самостійного вивчення балади «Тополя» Т. Шевченка допоможуть учням краще зрозуміти зміст, тематику та художні особливості твору, а також розвинути навички аналізу літературних творів і творчого мислення. Студенти мають продумати різні варіанти завдань, враховуючи індивідуальні особливості учнів, інтерактивність тощо.

Варіанти завдань:

- *Опишіть головну героїню балади. Якими рисами характеру вона наділена? Які почуття та переживання її турбують?*
- *Знайдіть у тексті цитати, що розкривають характер героїні та її ставлення до кохання.*
- *Обговоріть значення образу тополі у контексті балади. Чому, на вашу думку, автор обрав саме цей образ для вираження переживань героїні?*
- *Як балада «Тополя» відображає особливості українського фольклору та народної культури?*
- *Створіть ілюстрацію до одного з епізодів балади або до образу тополі.*
- *Напишіть коротке есе на тему «Що я відчув/відчула, читаючи баладу «Тополя» Тараса Шевченка?». Вкажіть, які моменти твору викликали у вас найсильніші емоції та чому.*
- *Напишіть продовження або альтернативний кінець балади, враховуючи стилістику та тематику твору.*

Тема 10. Завдання: Яка роль тезування та конспектування у розвитку логічного мислення учнів? Чи можете Ви погодитись з тим, що названі форми роботи учнів з критичною статтею «не спонукають їх до самостійних суджень про прочитане»?

Під час вивчення цієї теми варто пам'ятати, що тезування та конспектування є важливими методами навчальної діяльності, які сприяють розвитку логічного мислення та аналітичних навичок в учнів. Обидва ці методи мають свої унікальні переваги та ролі в освітньому процесі.

Тезування полягає у виділенні основних ідей та положень тексту. Це допомагає учням:

- *структурувати отриману інформацію, що сприяє кращому запам'ятовуванню та розумінню матеріалу;*

- розвивати критичне мислення, оскільки під час тезування учні повинні визначати, які ідеї є ключовими, а які — другорядними, що вимагає аналітичного підходу.

Конспектування передбачає більш детальний виклад змісту тексту, включаючи основні тези, приклади, аргументи та висновки. Це допомагає учням:

- узагальнювати велику кількість інформації, що сприяє розвитку вміння виділяти суттєве;
- розвивати навички письма, зокрема вміння точно та стисло формулювати думки;
- переписування матеріалу власними словами допомагає учням краще зрозуміти та засвоїти інформацію.

Тезування та конспектування можуть здаватися пасивними методами навчання, але вони мають значний потенціал для розвитку самостійних суджень та критичного мислення, якщо застосовувати їх правильно. Використання тезування та конспектування у поєднанні з дискусіями, дебатами та творчими завданнями допоможе учням розвинути власні судження та критичне мислення. Додайте до завдань питання, які вимагають критичного аналізу прочитаного тексту. Наприклад, «Чи погоджуєтесь ви з думкою автора? Аргументуйте свою позицію». Запропонуйте учням написати рефлексію на тему: «Які нові ідеї та думки виникли у вас після прочитання тексту?» Це спонукатиме до формування власних суджень. Запропонуйте учням порівняти прочитану статтю з іншими джерелами на ту ж тему. Це допоможе розвинути критичний підхід до аналізу інформації.

Свої роздуми щодо окресленого питання, студенти мають оформити у вигляді невеличкого есе.

Тема 11. Завдання: Розкрийте шляхи здійснення самоосвіти вчителя-словесника та розробіть п'ять тем для самоосвіти вчителя.

Самоосвіта вчителя-словесника є важливою складовою професійного розвитку, яка сприяє підвищенню рівня знань, вдосконаленню педагогічних навичок та загальному розвитку особистості. Основними шляхами розвитку самоосвіти вчителя можуть бути:

- читання професійної літератури (підручники, наукові статті, методичні посібники, літературознавчі дослідження та інші матеріали, які стосуються української або зарубіжної літератури, психології, педагогіки);
- приєднання до професійних об'єднань, груп у соціальних мережах, форумів та блогів, де обговорюються питання викладання літератури та мови;
- регулярне проходження курсів підвищення кваліфікації, участь у семінарах, тренінгах та конференціях, присвячених новітнім методикам викладання;
- театральні постановки, літературні вечори, зустрічі з письменниками, відвідування музеїв та виставок сприяють культурному збагаченню та надихають на нові ідеї у викладанні;
- вивчення та впровадження новітніх технологій у навчальний процес, таких як інтерактивні дошки, освітні платформи, електронні підручники та інші ресурси;
- регулярний аналіз власної діяльності, роздуми про успіхи та невдачі, планування шляхів удосконалення своєї педагогічної практики.

Варіанти тем для самоосвіти вчителя-словесника:

1. Вивчення інноваційних методик, таких як проєктне навчання, фліп-технології, інтеграційні уроки, методи критичного мислення тощо. Як ці методики можна застосувати на уроках літератури?

2. Вивчення методів аналізу та інтерпретації літературних текстів. Як допомогти учням краще розуміти та аналізувати твори, звертаючи увагу на символіку, тематику, образи та контексти?

3. Вивчення та впровадження сучасних інформаційно-комунікаційних технологій у навчальний процес. Як ефективно використовувати мультимедійні засоби, онлайн-платформи та ресурси для покращення якості навчання?

4. Вивчення підходів до інклюзивного навчання та методик роботи з учнями з особливими освітніми потребами. Як адаптувати навчальні матеріали та завдання для учнів з різними потребами та можливостями?

5. Дослідження культурних контекстів літературних творів, вивчення зв'язку літератури з іншими видами мистецтва (живопис, музика, театр). Як інтегрувати ці знання у навчальний процес для більш глибокого розуміння творів?

Студенти оформлюють свої відповіді у вигляді невеличкого есе з обов'язковим переліком тем для самоосвіти вчителів-словесників.

Тема 12. Завдання: Складіть таблиці та схеми для унаочнення тем: «Ліро-епічні та ліро-драматичні твори з української літератури», «Кінодраматургія».

Опрацьовуючи цю тему самостійно, студенти мають скласти цікаві, бажано інтерактивні таблиці для вивчення зазначених тем. Наприклад, можемо запропонувати такі:

	Гіперпосилання	Мінівікторини	Звукові файли	Візуальні елементи
Автор	Покликання на біографію автора (художній фільм, документальний фільм, ролик на Youtube, TikTok тощо)	Для перевірки знань про біографію письменника	Запис з голосом письменника (за наявності)	Портрети, фото, відео письменника

Твір	Покликання на текст твору	Для перевірки знань про зміст твору	Варіант аудіо	Екранізація твору, телевістава
Жанр	Покликання на сторінку зі словника з визначенням того чи іншого жанрового поняття	Для перевірки знань щодо жанрових особливостей твору	Запис у форматі ТікТок пояснення того чи іншого жанру (можуть зробити самі учні)	Таблиці, схеми тощо
Головні герої	Покликання на портрети, які зображують головних героїв, чи відео із зображенням головних героїв	Для перевірки знань про головних героїв твору	Аудіозаписи із описом головних героїв	Відео із зображенням головних героїв
Основна тема	Покликання на статті з розглядом твору	Для перевірки знань про основну тему твору, ідеї	Аудіозапис чи прослуховування підкаст про основну тему твору	Відео, де розповідається про основну тему твору
Особливості стилю	Покликання на статті з розглядом стилю письменника чи твору	Для перевірки знань про особливості стилю письменника	Аудіозапис чи прослуховування підкаст про особливості стилю письменника	Відео, де розповідається про особливості стилю письменника

Можна також створити **інтерактивну карту України** з місцями зйомок українських фільмів, маркерами можуть бути інформація про кожен фільм (назва, рік виходу, режисер тощо).

Креативні таблиці та схеми допомагають учням краще розуміти матеріал, роблять навчання більш цікавим і наочним. Використання таких

інструментів сприяє глибшому засвоєнню тем і розвитку критичного мислення.

Тема 13. Завдання: Складіть план занять літературного гуртка для середніх класів (клас і літературний матеріал за вибором студента).

Опрацьовуючи самостійно тему варто пам'ятати, що літературний гурток - це добровільне об'єднання учнів, які цікавляться літературою та прагнуть поглибити свої знання в цій галузі. Гурток забезпечує додаткову можливість для учнів ознайомитися з літературними творами, обговорювати їх, розвивати свої творчі здібності, критичне мислення та навички письма.

Метою створення літературного гуртка є:

- ознайомлення з творами української та зарубіжної літератури, вивчення літературних напрямків та жанрів;
- навчання учнів аналізувати літературні твори, визначати основні теми, мотиви, символи та художні засоби;
- обговорення творів, формування власних суджень та аргументованих оцінок;
- писання віршів, оповідань, есе та інших літературних творів, участь у літературних конкурсах та фестивалях;
- формування позитивного ставлення до читання та любові до літератури;
- вміння висловлювати свої думки та почуття, обмінюватися ідеями, працювати в команді.

Формами роботи літературного гуртка можуть бути:

- спільне читання та обговорення літературних творів, аналіз персонажів, сюжету, тематики та стилю;
- письменницькі майстер-класи, де учні можуть спробувати свої сили у написанні віршів, оповідань, есе та інших літературних форм;

- проведення літературних вікторин, конкурсів та ігор, спрямованих на підвищення знань про літературу та розвиток інтересу до читання;
- інсценізації літературних творів, підготовка та проведення театральних вистав, що базуються на відомих літературних творах;
- організація зустрічей з письменниками, поетами, літературознавцями та іншими фахівцями, що дозволяє учням отримати нові знання та надихнутися на творчість;
- відвідування літературних музеїв, місць, пов'язаних з життям та творчістю відомих письменників, участь у літературних фестивалях та заходах.

План занять літературного гуртка для середніх класів в школі (варіант)

Тривалість курсу 16 занять, по 1 заняттю на тиждень.

№	Тема заняття	Основний зміст	Дата проведення
1	Знайомство з літературним гуртком	Ознайомлення з планом занять, метою та завданням гуртка. Обговорення інтересів учнів та їхніх очікувань	
2	Моя улюблена книга	Учні приносять свої улюблені книги та коротко розповідають про них.	
3	Чарівний світ українських казок	Аналіз українських народних казок, обговорення головних героїв та сюжетів. Творче завдання: написання власної казки.	
4	Вивчення одного з творів зарубіжної класики	Антуан де Сент-Екзюпері «Маленький принц». Дискусія про головні ідеї твору та його актуальність сьогодні.	
5	Поезія – душа народу	Читання віршів Тараса Шевченка, Лесі	

		Українки, обговорення основних тем і мотивів	
6	Створення власних поетичних творів	Виконання вправ на розвиток поетичного мислення. Творче завдання: написання віршів на задану тему.	
7	Міфи та легенди: мудрість предків	Вивчення українських міфів та легенд. Творче завдання: створення ілюстрацій до міфів.	
8	Театр і література	Ознайомлення з драматичними творами українських авторів. Інсценізація уривків з драматичних творів.	
9	Літературні герої – приклади для наслідування	Обговорення літературних героїв, які можуть бути прикладом для наслідування. Творче завдання: написати есе на тему «Мій улюблений герой».	
10	Фантастика та фентезі	Ознайомлення з творами українських та зарубіжних авторів у жанрі фантастики та фентезі. Дискусія про значення фантастики в літературі.	
11	Літературні конкурси та олімпіади	Підготовка в літературних конкурсах та олімпіадах. Виконання практичних завдань.	
12	Книги про тварин і природу	Обговорення творів, присвячених природі та тваринам. Творче завдання: написати оповідання або вірш про природу.	
13	Вивчення літературних жанрів	Ознайомлення з різними жанрами та виконання	

		практичних вправ на визначення жанру твору.	
14	Літературний переклад	Ознайомлення з основами літературного перекладу. Виконання практичних вправ: переклад уривка з тексту на українську мову.	
15	Вікторина	Проведення вікторини на знання української та зарубіжної літератури.	
16	Підсумкове заняття	Підбиття підсумків роботи гуртка за півріччя. Обговорення досягнень учнів, планів на наступні півроку.	

Студенти продумують свій план роботи літературного гуртка, оформлюють його у таблицю.

Тема 14. Завдання: Створіть навчальний квест для учнів середньої школи (клас і літературний матеріал за вибором студента).

Виконуючи самостійно це завдання варто пам'ятати, що літературний квест - це освітньо-розважальна діяльність, яка поєднує в собі елементи гри, навчання та творчості. Це інтерактивний захід, де учасники (учні) виконують серію завдань і розгадують загадки, пов'язані з літературою, для досягнення певної мети або знаходження «скарбу». Літературні квести можуть бути спрямовані на поглиблення знань з певних тем, розвиток навичок критичного мислення, командної роботи та творчого підходу до вирішення проблем.

Створюючи квест, студенти мають розробити кожен етап гри, продумати її тривалість, кількість учасників.

Варіант навчального літературного квесту на тему: Літературні пригоди. Тривалість квесту: 2 години. Кількість учасників: від 4 до 20, поділених на команди по 4-5 учасників. Місце проведення: школа.

Етапи квесту:

Вступна частина (10 хвилин):

- вчитель пояснює правила квесту, поділяє учнів на команди та видає кожній команді карту або план школи з позначеними станціями, які вони повинні відвідати.

- кожна команда отримує стартовий пакет з першою підказкою.

Зупинка №1. Літературний лабіринт (20 хвилин).

Місце проведення: бібліотека.

Команди отримують завдання визначити автора та назву твору за наданим уривком. Після правильної відповіді вони отримують наступну підказку, яка приведе їх до наступної станції.

Зупинка №2. Загадки Шерлока Холмса (20 хвилин)

Місце проведення: класна кімната.

Команди отримують літературні загадки, які потрібно розгадати. Після розгадування кожної загадки учні повинні знайти у кімнати предмет, який відповідає цій загадці. Коли всі загадки розгадані та предмети знайдені, команда отримує наступну підказку.

Зупинка №3. Поетичний бій (20 хвилин)

Місце проведення: актові зала.

Кожна команда отримує кілька рядків з відомих віршів. Вони повинні продовжити ці вірші, створюючи власні рядки, зберігаючи стиль оригіналу. Після виконання завдання, команда отримує наступну підказку.

Зупинка №4. Літературний кросворд (20 хвилин)

Місце проведення: кабінет української літератури.

Командам видається кросворд з питань на знання української та зарубіжної літератури. Студенти повинні заповнити кросворд правильними відповідями. Після завершення кросворду команда отримує останню підказку.

Зупинка №5. Фінальна битва (20 хвилин)

Місце проведення: шкільний двір.

Команди повинні скласти з окремих слів окрему фразу чи цитату з відомого літературного твору. Перший, хто складе цитату, виграє квест.

Заклучна частина (10 хвилин)

Вчитель підбиває підсумки квесту, оголошує переможців та вручає нагороди. Обговорюють враження від квесту, рефлексія та висновки.

Студенти повинні обов'язково придумати та прописати усі завдання до усіх зупинок квесту.

Тема 15. Завдання: Розробить низку інноваційних домашніх завдань для учнів середніх класів (клас і літературний матеріал за вибором студента).

Самостійно опрацьовуючи цю тему варто пам'ятати, що домашні завдання з літератури - це завдання, які вчитель задає учням для самостійного виконання вдома з метою закріплення матеріалу, що був вивчений у класі, розвитку навичок критичного мислення, аналізу та творчого письма. Домашні завдання з літератури можуть включати читання, аналіз текстів, написання есе, творчі завдання, створення проєктів тощо. Усі домашні завдання можна поділити на такі типи:

- завдання на читання певних розділів або творів з наступним їх обговоренням у класі;
- завдання на аналіз літературних творів, виділення головних тем, мотивів, символів, характеристика персонажів;
- написання есе на задану тему, рецензій на прочитані книги, рефлексій про літературні твори;
- написання віршів, оповідань, створення ілюстрацій до літературних творів, постановка сценок;
- створення презентацій, постерів, відео на основі літературних творів, дослідження життя та творчості письменників.

Варіанти інноваційних домашніх завдань

Відеоесе

Учні повинні створити коротке відео-есе на тему, що вивчається в класі. Це може бути аналіз літературного твору, розповідь про улюбленого персонажа або власні думки щодо певної теми. *Наприклад*, зробіть відео-есе про головного героя роману «Чорна рада» Миколи Куліша, розкажіть про його риси характеру та мотивацію.

Створення інфографіки

Підготувати інфографіку, що пояснює основні події, персонажів або теми літературного твору. *Наприклад*, створіть інфографіку про головні події книги «Маленький принц» Антуана де Сент-Екзюпері.

Літературний блог

Створити та вести блог, де учні будуть публікувати свої рецензії на книги, аналіз літературних творів або творчі твори. *Наприклад*, створіть блог на безкоштовній платформі (наприклад, WordPress) і напишіть рецензію на книгу «Кадійка книжок» Маркуса Зузака.

Літературний подкаст

Записати подкаст, де учні обговорюють певний літературний твір, тему або письменника.

Творчий опис картин

Обрати картину або ілюстрацію та написати коротке оповідання або вірш на основі зображеного на ній сюжету.

Віртуальна екскурсія

Провести віртуальну екскурсію по місцях, пов'язаних з життям або творчістю відомого письменника, використовуючи Google Maps або інші ресурси.

Літературна гра-вікторина

Підготувати питання для літературної вікторини за прочитаним твором і провести її в класі або онлайн.

Творче перевтілення

Обрати улюбленого літературного персонажа і написати від його імені щоденник або лист до іншого персонажа.

Мультимедійна презентація

Підготувати мультимедійну презентацію на тему, що вивчається в класі. Це може бути презентація про автора, історичний контекст твору або аналіз літературного твору.

Літературний квест

Створити сценарій літературного квесту на основі прочитаного твору або кількох творів.

Студенти продумують інноваційні завдання і оформлюють їх у вигляді презентації.

Тема 16. Завдання: Охарактеризуйте основні функції кабінету літератури в школі.

Опрацьовуючи самостійно це питання, варто пам'ятати, що кабінет літератури в школі — це спеціалізоване приміщення, призначене для проведення уроків літератури, виховних заходів, творчих зустрічей та інших заходів, спрямованих на поглиблення знань учнів з літератури та розвиток їхніх творчих здібностей. Основні функції кабінету літератури включають освітню, виховну, організаційну та культурну.

Основними функціями кабінету літератури в школі є:

- освітня. Кабінет обладнаний сучасними засобами навчання, що дозволяють ефективно проводити уроки літератури, включаючи інтерактивні дошки, проектори, комп'ютери та мультимедійні системи. Учні мають можливість користуватися підручниками, хрестоматіями, довідниками, науковими статтями та іншими ресурсами для самостійного вивчення літератури. Кабінет створює умови для науково-дослідницької діяльності учнів, організації проектної роботи, підготовки доповідей та рефератів;

- виховна. Літературні твори, які вивчаються у кабінеті літератури, сприяють формуванню у учнів естетичних смаків, моральних принципів та духовного розвитку. Кабінет літератури організовує тематичні виставки книг, літературні вечори, зустрічі з письменниками, що сприяє вихованню у учнів любові до читання;

- організаційна. У кабінеті літератури проводяться літературні гуртки, клуби за інтересами, конкурси, олімпіади, фестивалі та інші позакласні заходи. Кабінет є місцем проведення інтегрованих уроків, семінарів, конференцій та круглих столів, присвячених вивченню літератури;

- культурна. Кабінет сприяє збереженню та популяризації національної та світової літературної спадщини через організацію тематичних виставок, архівів, літературних музеїв. У кабінеті літератури створюються умови для розвитку творчих здібностей учнів через участь у творчих конкурсах, написання творів, створення літературних проектів.

Кабінет літератури в школі виконує важливі функції, спрямовані на освітній, виховний, організаційний та культурний розвиток учнів. Він є осередком літературного життя школи, де учні можуть поглиблювати свої знання, розвивати творчі здібності та формувати любов до літератури та читання.

Студенти оформлюють свої думки у формі невеличкого есе.

ПЕРЕЛІК ТЕМ ІНДИВІДУАЛЬНОГО НАВЧАЛЬНО- ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ

1. Проаналізуйте доцільність використання таблиць та інфографіки на уроках літератури в середніх класах.
2. Проаналізуйте структуру шляхів літературного аналізу запропоновану А. Ситченком.
3. Проаналізуйте сучасні методики аналізу епічних творів за фаховими виданнями.
4. Проаналізуйте сучасні методики аналізу ліричних творів за фаховими виданнями.
5. Проаналізуйте сучасні методики аналізу драматичних творів за фаховими виданнями.
6. Проаналізуйте формування поняття про автора як методичну проблему у школі.
7. Запропонуйте інноваційні шляхи розвитку мовлення учнів середніх класів (клас і літературний матеріал за вибором студента).
8. Охарактеризуйте використання інноваційних технологій на уроках літератури в середніх класах (клас і літературний матеріал за вибором студента).
9. Охарактеризуйте технологію використання плакатів та емблем на уроках літератури в середніх класах.
10. Сторителлінгові технології під час вивчення літератури в середніх класах.
11. Методика використання вебквестів на уроках літератури
12. Методика використання кросвордів на уроках літератури в середніх класах.
13. Огляд методичної періодики за останні місяці поточного року.
14. Проаналізуйте, якими мають бути домашні завдання в умовах НУШ.
15. Позакласні заходи в умовах онлайн навчання: теорія та практика

16. Як перетворити шкільний літературний кабінет в літературну лабораторію?
17. Проаналізуйте чи потрібен літературний гурток у школі.
18. Проаналізуйте сучасні види наочності на уроках літератури.
19. Як підготувати учнів до письмової роботи: методичні поради та вправи.
20. Розробіть план заходів до тижня української літератури в школі.
21. Виховні заходи з літератури.

**КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ІНДИВІДУАЛЬНОГО
НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНОГО ЗАВДАННЯ**
(доповідь з мультимедійною презентацією)

0 балів	Завдання не виконано або є плагіатом.
1-3 бали	Здобувач описав завдання фрагментарно, без основної частини, стандартними фразами, без власних роздумів, самотійно не осмислює основні проблеми методики викладання літератури.
4-6 бали	Здобувач описав завдання частково, не завжди зроблені висновки є самотійними і ґрунтовно доведеними, розуміє основні проблеми методики викладання літератури як науки, проте припускається значної кількості помилок, які не завжди може виправити. Структура доповіді також має певні огріхи.
7-8 балів	Здобувач представив завдання на достатньому рівні, зробив власні висновки, проте доказам замало ґрунтовності, самотійно осмислює методичні проблеми, але припускається певних незначних помилок, які виправляє за підказкою викладача.
9-10 балів	Здобувач представив завдання розгорнуто, творчо, зробив власні висновки з ґрунтовними доказами, осмислює проблеми методики викладання літератури як науки та доводить свою точку зору в проблемних ситуаціях.

ВИМОГИ ДО СТРУКТУРИ ДОПОВІДІ ТА МУЛЬТИМЕДІЙНОЇ ПРЕЗЕНТАЦІЇ

Доповідь, супроводжена мультимедійною презентацією, є ефективним методом донесення інформації та ідей до аудиторії, поєднуючи усний виступ із візуальними матеріалами. Це допомагає зробити подачу матеріалу більш зрозумілою, захоплюючою та легкою для запам'ятовування слухачами.

Ця загальна структура доповіді може бути адаптована під конкретну тему та формат доповіді. Важливо пам'ятати про часові межі доповіді (10 хвилин), а також про цільову аудиторію, до якої звертається доповідач. Загальний обсяг доповіді – 5-7 сторінок.

Основна структура доповіді може включати такі елементи:

1. Вступна частина, де окреслено актуальність дослідження і мету, та визначено її основні частини.
2. Основна частина, де кожен блок присвячено окремому аспекту теми з обов'язковим обґрунтуванням своїх тверджень фактами, прикладами і цитатами. Якщо є потреба, то доповнити доповідь таблицями, схемами, графіками для кращого сприйняття інформації. Викладайте матеріал послідовно і логічно, забезпечуючи кожен розділ необхідною інформацією. Виконайте аналіз, порівняння та оцінку матеріалу.
3. Висновки. Коротко підсумовано основні положення доповіді, зроблено висновки на основі представленого матеріалу. За потреби можуть бути надані рекомендації або пропозиції щодо подальших дій або досліджень.
4. Використана література. Зазначити основну літературу, що була використана під час написання доповіді. Оформити список літератури відповідно до норм ДСТУ 2015.

Структура мультимедійної презентації

Мультимедійна презентація - це візуальне представлення інформації, яке поєднує в собі текст, зображення, звуки, відео та інші мультимедійні елементи. Її основна мета – зробити подачу матеріалу більш цікавою, зрозумілою та запам'ятовуючою для аудиторії.

Створюючи мультимедійну презентацію використовуйте зображення, звуки, відео, переходи, різноманітну анімацію. Починаючи роботу над мультимедійною презентацією визначте:

- мету, чого ви хочете досягти цією презентацією;
- складіть план, структуруйте інформацію логічно;
- оберіть програму, в якій будете створювати презентацію (Power Point, Canva тощо);
- оберіть дизайн, який буде відповідати темі та меті доповіді; зверніть увагу на шрифт, зображення;
- кожен слайд повинен містити одну основну ідею, використовуйте короткі тези замість довгих текстів;
- перевірте тривалість презентації, щоб вона вкладалася у відведений для доповіді час.

Правильна структура доповіді та грамотне оформлення мультимедійної презентації допоможуть ефективно донести інформацію до аудиторії, зробити виступ зрозумілим, наочним і цікавим. Дотримання вище зазначених вимог сприятиме успішному проведенню доповіді та залишить позитивне враження у слухачів.

Висновки

Самостійна робота – це невід’ємна частина навчального процесу, яка сприяє всебічному розвитку студента. Методичні рекомендації підкреслюють, що саме завдяки самостійній роботі студенти вчаться аналізувати інформацію, критично мислити та вирішувати складні завдання. Крім того, ефективне планування часу допомагає студентам раціонально використовувати навчальний час і досягати кращих результатів.

Аби отримати глибокі знання з теми, студентам рекомендується використовувати різноманітні джерела інформації: підручники, наукові статті, інтернет-ресурси тощо. Такий підхід дозволить скласти більш повну картину досліджуваної проблеми. Для ефективної організації самостійної роботи важливо заздалегідь скласти детальний план. Ми пропонуємо структуру плану, яка включає теоретичне опрацювання матеріалу, виконання практичних завдань і пошук відповідей на поставлені запитання.

Ці методичні рекомендації спрямовані на розвиток у студентів здатності до самостійного навчання. Вони акцентують увагу на необхідності постійного професійного зростання та опанування інноваційних освітніх технологій. При цьому особливо підкреслюється важливість дотримання високих стандартів академічної доброчесності та уникання будь-яких проявів плагіату. Самостійна робота студентів повинна ґрунтуватися на оригінальних дослідженнях та авторських ідеях.

У разі виникнення будь-яких труднощів під час самостійної роботи студенти завжди можуть звернутися за допомогою до викладачів. Методичні рекомендації, у свою чергу, надають студентам необхідну мотивацію та практичні поради для ефективної організації свого навчального процесу. Загалом, метою цих рекомендацій є сприяння розвитку у студентів навичок самостійної роботи, що є невід’ємною частиною успішного навчання і подальшої професійної діяльності.

Рекомендована література

Основна література

1. Мірошниченко Л. Ф. Методика викладання світової літератури в середніх навчальних закладах: підручник. Київ : Вища школа, 2007. 415 с.
2. Наукові основи методики літератури. За ред. Н. Волошиної. Київ : Ленвіт, 2002. 344 с.
3. Пасічник Є. А. Методика викладання української літератури в середніх навчальних закладах: навчальний посібник для студентів вищих навчальних закладів освіти. Київ : Ленвіт, 2007. 384 с.
4. Пультер С. О., Лісовський А. М. Методика викладання української літератури в середній школі. Житомир «Полісся», 2000. 163 с.
5. Ситченко А. Л., Шуляр В. І., Гладишев В. В. Методика викладання літератури: термінологічний словник. Київ : Видавничий дім «Ін Юре», 2008. 132 с.
6. Токмань Г. Л. Методика навчання української літератури в середній школі: підручник. Київ : ВЦ «Академія», 2012. 312 с.

Допоміжна література

1. Башманівська Л. А. Практикум з методики викладання української літератури: навчально-методичний посібник. Київ : Слово, 2013. 144 с.
2. Білоус Н. М. Художнє сприймання у шкільному курсі літератури. Житомир, 2016. 48 с.
3. Бондаренко Л. Г. Інфографіка у системі методичної підготовки майбутніх учителів української літератури. *Молодий вчений* (Спецвипуск). 2019. №4.2 (68.2). С. 20-23.
4. Бондаренко Л. Г. Підготовка студентів-філологів до використання інфографіки на уроках української літератури. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки: Збірник наукових праць*. Випуск 2, частина 2. Глухів: Глухівський нац. пед університет ім. Олександра Довженка, 2018. С. 76-82.

5. Гладишев В. В. Теорія і практика контекстного вивчення художніх творів у шкільному курсі зарубіжної літератури: монографія. Миколаїв : Іліон, 2006. 372 с.
6. Даниленко І. І. Теорія віршування. Аналіз поетичного тексту. Практикум. Миколаїв, 2016. 146 с.
7. Куцевол О. Методика викладання української літератури (креативно-інноваційна стратегія) : Навчальний посібник. Київ : Освіта України, 2009. 464 с.
8. Мацевко-Бекерська Л. Методика світової літератури: навчально-методичний посібник Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 320 с.
9. Микитюк В. І. Методика тестування знань та умінь з української літератури: навчально-методичний посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2015. 224 с.
10. Микитюк В. Практикум з методики викладання української літератури : навч. Посібник. Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2011. 186 с.
11. Островерхова Н. М. Аналіз уроку: концепції, методики, технології. Київ : Фірма «ІНКОС», 2003. 252 с.
12. Ситченко А. Л. Методика навчання української літератури в загальноосвітніх закладах: навч. посіб. для студентів-філологів. Київ : Ленвіт, 2011.
13. Буднік А. О., Хижняк І. А. Using YouTube video hosting as a tool for future Philology students. Науковий вісник Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського. Випуск 3 (144). Одеса, 2023
14. Хижняк І. А. Методичні рекомендації до проведення практичних занять з дисципліни «Методика викладання української та зарубіжної літератур» для студентів 4 курсу спеціальності 014 Середня освіта (Українська мова і література). Одеса: Університет Ушинського, 2023, 72 с.

Інформаційні ресурси

1. Вивчаємо українську мову та літературу [Електронний ресурс]. - Режим доступу: http://journal.osnova.com.ua/journal/4-Вивчаємо_українську_мову_та_літературу
2. Дивослово [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://dyvoslovo.com.ua/>
На урок. Освітній проект [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.facebook.com/naurok.com.ua>
3. Нова українська школа [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <https://www.facebook.com/nus.org.ua/>
4. Офіційний сайт Міністерства науки і освіти України [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://mon.gov.ua>